

PAPER DETAILS

TITLE: Bartin Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi

AUTHORS: Rukiye VAROL,Serkan VAROL,Mutlu TÜRKMEN

PAGES: 316-329

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/395683>

Field : Sports Sciences

Type : Research Article

Received:09.09.2017 - *Corrected*:21.10.2017 - *Accepted*:29.11.2017

Bartın Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Spora Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi¹

Rukiye VAROL¹, Serkan VAROL², Mutlu TÜRKMEN³

¹ Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Beden Eğitimi Öğretmeni, Bingöl, TÜRKİYE

² Bingöl Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, Bingöl, TÜRKİYE

³ Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bartın, TÜRKİYE

E-Posta: serkanvarol@hotmail.com

Öz

Bartın üniversitesi fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin spor yönelik tutumlarının belirlemede, spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeylerinin ne olduğunu amaçlayan bu çalışmanın evrenini, 2015-2016 eğitim sezonunda Bartın üniversitesi fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise 7 fakülteden 573 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin spora yönelik tutumlarını belirlemek için 25 maddeden oluşan 5’li likert tipli ve 3 alt boyutlu SYT Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin spora yönelik tutum düzeylerinin belirlenmesinde, verdikleri yanıtların ölçek alt boyutlarına göre puan ortalamaları ile demografik değişkenler analiz edilmiştir. Araştırma sunucunda öğrencilerin “Yaş”, “Fakülte” ve “Sınıf” değişkenlerinin ölçek alt boyut puan ortalamaları ile anlamlı bir farklılığa rastlanılmadığı, “Cinsiyet” değişkeni ile ölçek alt boyut puanları arasında ise anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. Öğrencilerin spora ilgi duyma düzeyleri iyi seviyedeyken, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri ise orta seviyede olduğu anlaşılmıştır. Öğrencilerin genel anlamda spora olana tutumları olumlu olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor, tutum, üniversite öğrencisi

¹ Bu çalışma Rukiye VAROL’un “Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumları ve Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına Dair Görüşlerinin İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği” başlıklı Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

Examination of the Attitudes of University Students in Bartın University towards Sports

Abstract

The aim of this study was to examine the attitudes of university students attending to different faculties in Bartın University towards sports, sports activities, and their levels of activities in sports. The sample of the study was composed of 573 students attending to 7 faculties during 2015-2016 education year. In order to find out their attitudes towards sports, a likert-type and 3 sub-scaled questionnaire, Attitude Scale towards Sports, which was composed of 25 items, was adapted to the sample. While analyzing the answers of the students, their score averages of each sub-scale was calculated and compared through various demographic variables. According to the results of the study, there is no meaningful difference between the participants according to “Age”, “Faculty”, and “Grade” variables, but meaningful difference was found according to the “Gender” variable. Besides, the students’ interest in sports was found to be high, and their interest in active sports participation was found to be average level. In general, it can be stated that the students have a positive attitude towards sports.

Keywords: Sports, attitude, university student

1. Giriş

Günümüz dünyasında spor; “bireyin toplumsal uyumu, ruh ve beden sağlığı, yarışma kazanma öğelerini içermekte, kişiliğin oluşumu ve gelişimi yönünden eğitimcilerin önerdikleri bir disiplin, kitlelerin çok beğendiği bir seyir, enerjiyi biçimlendirmek ve dengeli, mücadeleci bir anlayış uyandırmak için yöneticilerin kullandıkları bir yöntem, insana haz ve doyum veren bir oyun güdüsünün gelişkin kurallara bağlanmış anlatım seklidir” (Kat, 2009: 36-37).

Kolektif bir uğraşı olması nedeniyle insanlar arası toplumsal ilişkilerin gelişmesine ve toplumsal katılımın artmasına hizmet eden spor, aynı zamanda bireylerin bir araya gelmesini sağladığından ötürü özgürlük bilincinin yerleşmesine de katkıda bulunur bununla birlikte spor, kişiler arasında işbirliğini ve dayanışmayı da artırır (Kat, 2009: 35).

Genel kültürde spor, sağlıklı yaşam, eğlenerek öğrenme ve boş zamanı değerlendirme aktiviteleri şeklinde değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Sadece sporcu olarak sportif etkinliği yerine getiren kişi değil, etkinliği takip eden seyirci için yapılan organizasyon sosyal, siyasal ve ekonomik bir alanı temsil etmektedir (Solmaz ve Aydın, 2012).

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararasıda dayanışma, kaynaşma, barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bu özelliklerinden dolayı çağımızda spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir (Türkel, 2010: 42).

Yukarıdaki açıklamalardan sonra sporun geniş kapsamlı bir tanımı yapmak istenirse; Spor, bireyin hem bedensel hem de zihinsel yönden sağlığını geliştiren, toplumsal davranışlarını düzenleyen, mental ve motorik özelliklerini belirli seviyeye yükselten biyolojik, pedagojik ve sosyal bir olgudur. Farklı bir ifadeyle spor, bireyin fikir, ruh ve beden gelişmesini ve bu öğeler arasında koordinasyonu ve sosyalleşmeyi sağlayan önemli sosyal etkenlerden biridir. Spor, her şeyden önce insan unsuruna hitap ettiği için, sporda amaç ister sağlıklı ve iş verimi yüksek bir toplum oluşturmak olsun, ister geleceğe güvenle bakabilecek yapıcı, yenilikçi ve sağlıklı bir gençlik yetiştirmek olsun, ister sosyal çözülmeye ve yabancılaşmaya karşı kullanılabilecek bir araç olması özelliğiyle, sporun günümüzde çok etkin ve vazgeçilmez bir sosyal olgu durumuna geldiği açık bir gerçektir (Yetim, 2014, 165)

İnsanların düşüncelerine anlam yüklenebilmesi ve derecelendirilmesi adına tutum kavramı sosyal bilim alanında önemli bir yer teşkil etmektedir. Genel ve basit tanımıyla tutum, belli objelere, olaylara, kişilere karşı belli biçimde davranma yolunda toplumsal olarak kazanılmış yatkınlık ya da yönelimdir (Akt: Bayhan, 2009, 28).

Yukarıdaki yalın tanımı dışında tutum kavramı ile alakalı birçok tanım yapılmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır: Gable’de tutumu “sosyal kurumların belli bir türüne, davranışın bir çeşidini önceden hazırlayan duygu yüklü bir fikirdir” şeklinde tanımlayarak tutumun, bilgi, duygu ve davranış öğelerinin bir kompozisyonundan oluştuğunu belirtmektedir. Sherif ise tutumu, “Psikolojik bir sürecin herhangi bir değer yargısıyla damgalanmış bir nesne veya duruma ilişkin olarak bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu duygusal tepki göstereceğini belirleyen oldukça sürekliliği olan bir hazır olma durumu” şeklinde tanımlamaktadırlar. Bir tutum bir kez bireyde yerleştikten sonra bunun durgun duygusal bir özelliği vardır. Sherif tutum kavramına güdü kavramını da eklemiştir. Sherif’e göre bilişsel, güdül ve davranışsal bir

yapısı olan tutum, bireyin dış dünyaya ilişkin her türlü duygusunu içerir (Tavşancıl, 2005). Smith, tutumu “bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik nesne ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir yatkınlık” olarak tanımlamıştır (Kağıtçıbaşı, 1999).

İnceoğlu (2004)’na göre tutum, kişinin kendine ya da etrafındaki herhangi bir sosyal konu, nesne ya da olaya karşı tecrübe, isteklendirme ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duygusal ve davranışsal bir ön yatkınlıktır. Tutumlarla alakalı yapılan tüm tanımların ortak noktası, tutumlar kişilerin çevrelerindeki toplumsal konulara vermiş oldukları tepkilerle anlaşılan bir ön yatkınlık olduğu doğrultusundadır. Tutum kavramı öncelikle toplumsal tutumları ifade etmektedir. Burada dikkati çeken ikinci nokta ise tutumların bir tepki davranışına hazır olma durumu olarak gösterilmesidir. Üçüncü nokta ise tutumların duygusal, bilişsel ve davranışsal öğelerden oluştuğudur. Dördüncü nokta ise tutumların gerçekleşmesi bilgi, inanç ve duyguların sistemli ve sürekli bir şekilde örgütlenmesidir.

Araştırmanın temel kavramlarının açıklanması ile birlikte araştırmada hedef kitle olarak seçilen ve toplumun çeşitli kesimlerinden üniversiteye gelen gençlerin, çalışmamızda spora yönelik tutum düzeylerinin belirlenmesi, sporun bireyler üzerinde etkisi ile toplumu oluşturan değişik statüye sahip grupların spora bakış açılarının ne düzeyde olduğu araştırılmak istenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Bartın üniversitesi fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin spor yönelik tutum düzeylerini spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma şeklinde gruplayarak spora yönelik tutumlarını belirlemeye çalışmaktır. Ayrıca, öğrencilerin spora yönelik tutum düzeylerinde etkili olabilecek bazı demografik değişkenlere bağlı olarak, spora yönelik tutum alt boyutlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi de amaçlanmıştır.

1. Cinsiyet değişkenine göre Bartın üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutum alt boyutlarına göre farklılaşmakta mıdır?
2. Yaş değişkenine göre Bartın üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutum alt boyutlarına göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrenim görünen fakülteye göre Bartın üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutum alt boyutlarına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Sınıf değişkenine göre Bartın üniversitesi öğrencilerinin spora yönelik tutum alt boyutlarına göre farklılaşmakta mıdır?

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bartın Üniversitesi Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarını ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın modeli “betimleyici, ilişkisel tarama (survey)” modelidir. “Betimsel istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar. Betimsel istatistik, bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda evrenin tamamından gözlem

yaparak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerini betimlemeyi amaçlayan süreçtir” (Büyüköztürk, 2010). Bu araştırma bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu sebeple araştırmada ilişkisel tarama (survey) modeli kullanılmıştır.

Ayrıca, bu araştırma nitelik olarak alan araştırmasıdır. “Alan araştırması, pek çok insanın tutumunu, duygu ve düşünceleri ile çeşitli demografik özelliklerini belirlemeyi amaçlar” (Balcı, 2009). Bu çalışma aynı zamanda verilerin değerlendirilmesi bakımından nicel bir araştırmadır. Nicel araştırmalarda ölçme, veri işleme ve istatistikî yöntemlerle betimleme vardır (Geray, 2004).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 akademik yılında Bartın Üniversitesi’nde aktif olarak öğrenimlerini sürdüren Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Fen Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Orman Fakültesi (7411) öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem sayısı için önce fakülte öğrencilerinin evren sayısı içinde yüzdelik temsilleri belirlenmiştir. Bu şekilde örneklem sayısı için fakültelerdeki öğrenci oranına göre tabakalandırma yoluyla örneklem seçimi yapılacaktır. Tabakalandırma yoluyla örneklem seçimi tekniğinde temsil edilmek istenen popülasyonun sahip olduğu özellik ve niteliklerin tanımlanmış, oranlar bozulmadan örnek grupta temsil edilmesi amaçlanmaktadır. Yani popülasyon araştırmacı tarafından alt gruplara ayrılmakta ve her bir alt gruptan bunların popülasyon içindeki miktarlarına göre, belli oranda denek seçilerek gruba dahil edilmektedir (Çepni, 2012). Bartın Üniversitesi Fakültelerindeki öğrencilerin evreni temsil yüzdeleri Tablo 3’de verilmiştir. Örneklem sayısı için 800 öğrenci ön görülmüştür. Sekaran’ın (1992) evren ve örneklem arasındaki ilişki cetvelinden $N=8000$ için $S=367$ yeterli olacağı görülmektedir (Çepni, 2012). Dağıtılacak olan anketlerin eksik veya yarım kalma olasılığı göz önüne alınarak örneklem grubu net olarak 800 kişiden oluşacaktır. Bu durumda fakültelerden örneklem grubuna alınacak öğrenci sayısı $(800/100 \times \%)$ formülü ile belirlenecektir. Araştırmaya katılan öğrencilerin evren ve örneklem sayıları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Ancak Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin araştırmaya katılımı istenen örneklem sayısından çok düşük (38 kişi) ve anketler eksik doldurulduğu için araştırmadan Mühendislik Fakültesi çıkarılmıştır. Mühendislik Fakültesi için örnekleme alınacak öğrenci sayısı 200 olarak belirlenmiştir. Buna rağmen diğer fakültelerden gerekli katılım sağlanarak araştırmaya 573 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenci sayısı evren ve örneklem ilişki cetveline göre yeterli örneklem sayısını ifade etmektedir.

Veri Toplama Aracı

Spora yönelik tutum ölçeği Halil Evren Şentürk (2012) tarafından oluşturulan öğrencilerin spora yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik 25 maddeden oluşmaktadır. Maddeler içerik bakımından incelendiğinde ise birinci faktörün “spora ilgi duyma”, ikinci faktörün “sporla yaşama” ve üçüncü faktörün ise “aktif spor yapma” şeklinde gruplandırılabilirdiği belirlenmiştir. KMO değeri 0.958 olarak bulunmuştur. Analiz sonucunda Barlett testi anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=8712.629$; $p<.001$). Madde toplam korelasyonuna yönelik sonuçların 0.50 ile 0.74 arasında değiştiği görülmektedir. SYTÖ’nin zamana göre puan değişmezliğine ilişkin olarak güvenilirliği test-tekrar test yöntemiyle ölçülmüş, iki uygulama puanlarının karşılaştırılması sonucunda elde edilen korelasyon katsayısı ($r=.89$) aynı zamanda testin güvenilirliğini de vermektedir. Ayrıca bu iki uygulama için ayrı ayrı hesaplanan Cronbach Alfa

değerleri sırasıyla, .83 ve .87 olarak bulunmuştur. Yanıtlayıcının kendisine uygun olan beş kutucuktan birini işaretlediği Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 25 ve maksimum puan 125'tir. Puanın yüksekliği, spora yönelik tutumun yüksekliğine işaret eder. Ölçekteki tüm maddeler olumlu puanlanırken, hiçbir maddenin puanlanmasında tersine çevirme uygulaması yapılmamıştır. Öğrencilerin spor alışkanlıklarına ilişkin olarak spora yönelik tutumlarını ölçecek 5 seçenekli bir Likert ölçeği "1-Asla katılmıyorum", "2-Katılmıyorum", "3-Kararsızım", "4-Katılıyorum" ve "5-Tamamen Katılıyorum" şeklinde derecelendirilmiş bir ölçektir.

Verilerin Analizi ve Çözümlemesi

Uygulamadan elde edilen veriler araştırmacı tarafından kodlandıktan sonra SPSS 22 istatistik programına girilerek, analiz yapılmıştır. Araştırmada katılımcıların sosyo-demografik özellikleri bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. İstatistiksel testlerin anlamlılık düzeyi için, $p < 0,05$ değeri kabul edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçekten olan spora yönelik tutum ölçeği (SYTÖ) 25 maddeden oluşturulmuş, yanıtlayıcının kendisine uygun olan beş kutucuktan birini işaretlediği Likert tipi Ölçekten alınabilecek minimum puan 25 ve maksimum puan 125'tir. Puanın yüksekliği, spora yönelik tutumun yüksekliğine işaret eder. Ölçekteki tüm maddeler olumlu puanlanırken, hiçbir maddenin puanlanmasında tersine çevirme uygulaması yapılmamıştır. Turgut ve Erden, 2013'te yaptıkları çalışmalarında ölçeklerde olumsuz ifade kullanmanın sonuçlarını incelemişler, ilgili alanda yapılan çalışmalar ile genel bir kanıya varmışlardır. Buna göre olumsuz ifadelerin, muhtemelen zihinsel işlemlere yük bindirip müdahale ettiği için ölçeğin güvenilirliğini düşürdüklerini ve kavramın yapısını bozduklarını açıklamışlardır. Dolayısıyla olumsuz ifadelerin kullanılmamaları önerilmektedir.

SYTÖ

1. Çok Kötü Düzey	1.00 - 1.79
2. Kötü Düzey	1.80 - 2.59
3. Orta Düzey	2.60 - 3.39
4. İyi Düzey	3.40 - 4.19
5. Çok İyi Düzey	4.20 - 5.00

Ölçekteki seçeneklerin yorumlanmasında kullanılacak derecelendirme cetveli.

Katılımcıların doldurdıkları bütün ölçme araçları değerlendirmeye alınmıştır. Önce verilerin frekans ve yüzde dağılımları bulunmuştur. Gruplar arası farklılıkları saptamak amacıyla parametrik veya non-parametrik testlerden hangilerinin kullanılacağına karar vermek için, verilerin homojen dağılıp dağılmadığı incelenmiştir. Verilerin normallik testi sonrası normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni için t Testi, homojen dağılım gösteren ikiden fazla gruplar için tek yönlü varyans analizi, varyans analizi testi sonucunda farklılık gösterdiği bulunan gruplar arasında, farklılığı yaratan grubu bulmak için Post-Hoc

testlerinden Turkey HDL testi ile varyansın homojen olmadığı durumda Dunnett C testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır

3. Bulgular

Bu bölümde Bartın Üniversitesi Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin anket formuna vermiş oldukları cevaplar sonucunda elde edilen kişisel bilgiler yüzde ve frekans şeklinde betimlenmiştir. Ayrıca araştırmanın bağımsız değişkenlerine göre elde edilen ölçek puanları SPSS’te analiz edildikten sonra, elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Demografik özelliklerin dağılım tablosu

		f	%
Cinsiyet	Erkek	212	37,0
	Kız	361	63,0
	Toplam	573	100,0
Sınıf	1.Sınıf	100	17,5
	2.Sınıf	173	30,2
	3.Sınıf	222	38,7
	4.Sınıf	78	13,6
	Toplam	573	100,0
Yaş Aralığınız	18-22	455	79,4
	23-27	103	18,0
	28-32	11	1,9
	33-37	4	0,7
	Toplam	573	100,0
		f	%
Fakülteler	Eğitim Fakültesi	113	19,7
	Edebiyat Fakültesi	101	17,6
	Fen Fakültesi	48	8,4
	Orman Fakültesi	40	7,0
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	196	34,2
	İslami İlimler Fakültesi	75	13,1
	Toplam	573	100,0

Araştırmaya katılan Bartın üniversitesi Fakülte öğrencilerinin %67,0’si kız, %33,0’ı erkektir. %17,5’i 1.Sınıf, %30,0’u 2.Sınıf, % 38,7’si 3.Sınıf ve %13,6’sı 4.Sınıftandır. %79,4’ü 18-22 yaş aralığında, %18,0’i 23-27 yaş aralığında, %1,9’u 28-32 yaş aralığında ve %0,7’si 33-37 yaş aralığındadır. %19,7’sinin Eğitim Fakültesi, %17,6’sı Edebiyat Fakültesi, %8,4’ü Fen

Fakültesi, %6,0'ı Orman Fakültesi, %34,2'si İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve %13,1'i İslami İlimler Fakültesinde öğrenim görmektedir.

Tablo 2. Spora yönelik tutum ölçeği alt boyut puanlarının cinsiyete göre t-testi sonuçları

Spora Duyma	İlgi	n	$\bar{x}$	ss	t Testi		
					t	Sd	p
	Kadın	361	3,32	0,678			
	Erkek	212	3,66	0,766	5,455	571	0,000
	Toplam	573					
Sporla Yaşama		n	$\bar{x}$	ss	t Testi		
					t	Sd	p
	Kadın	361	3,26	0,686			
	Erkek	212	3,45	0,761	3,053	571	0,002
	Toplam	573					
Aktif Yapma	Spor	n	$\bar{x}$	ss	t Testi		
					t	Sd	p
	Kadın	361	3,02	0,719			
	Erkek	212	3,27	0,835	3,807	571	0,000
	Toplam	573					

P<0,05

Tablo 2’de bağımsız grup t testi sonuçlarına göre Bartın Üniversitesi Fakülte öğrencilerinin spora yönelik tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar ile cinsiyet değişkeni arasında istatistikî olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Spora İlgi Duyma, [t(571)=5.455, p<0.000]. Erkek öğrencilerin spora ilgi duyma düzeyleri ($\bar{x}$ = 3,66), kız öğrencilere ($\bar{x}$ =3,32) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Sporla yaşama, [t(571)=3.053, p<0.002]. Erkek öğrencilerin sporla yaşama düzeyleri ($\bar{x}$ = 3,45), kız öğrencilere ($\bar{x}$ =3,26) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. [t(571)=3.807, p<0.000]. Erkek öğrencilerin spora ilgi duyma düzeyleri ($\bar{x}$ = 3,27), kız öğrencilere ($\bar{x}$ =3,02) göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Spora yönelik tutum ölçeği alt boyut puanlarının yaş değişkenine göre yapılan Anova testi sonuçları

Spora İlgi Duyma				Anova Sonuçları					
Yaş Aralığı	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
18-22	455	3.43	0.721	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	0.579	3	0,193	0,361	0,781
23-27	103	3.51	0.766						
28-32	11	3.40	0.879		304.308	569	0,565		
33-37	4	3.60	0.381		304.887	572			
Toplam	573	3.45	0.730						
Sporla Yaşama									
Yaş Aralığı	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
18-22	455	3.32	0.720	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	0.337	3	0,102	0,197	0,899
23-27	103	3.37	0.720						
28-32	11	3.27	0.786		296.290	569	0,521		
33-37	4	3.46	0.768		296.597	572			
Toplam	573	3.33	0.720						
Aktif Spor Yapma									
Yaş Aralığı	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
18-22	455	3.11	0.767	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.330	3	0,443	0,740	0,529
23-27	103	3.14	0.800						
28-32	11	2.80	0.822		341.023	569	0,599		
33-37	4	3.33	0.593		342.353	572			
Toplam	573	3.11	0.773						

P<0,05

Tablo 3’de anova sonuçlarına göre Bartın Üniversitesi Fakülte öğrencilerinin spora yönelik tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar ile yaş değişkeni arasında istatistikî olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin yaş gruplarına göre spora ilgi duyma, [F=0.361, p>0.781] toplam puan ortalamalarına bakıldığında spora ilgi duyma (X=3.45) iyi düzeyde iken, sporla yaşama, [F=0.197, p>0.899], (X=3.33) ve aktif spor yapma, [F=0.740, p>0.529], (X=3.11) alt boyutları için orta düzeyde şeklinde ifade edilebilir.

Tablo 4. Spora yönelik tutum ölçeği alt boyut puanlarının öğrenim görünen fakülte değişkenine göre yapılan Anova testi sonuçları

Spora İlgi Duyma				Anova Sonuçları					
Fakülte	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Eğitim Fakültesi	113	3.48	0.757	Gruplar arası	2.994	5	0,599	1,125	0,346
Edebiyat Fakültesi	101	3.47	0.754						
Fen Fakültesi	48	3.59	0.669	Gruplar içi	301.893	567	0,532		
Orman Fakültesi	40	3.32	0.884						
İktisadi ve İdari	196	3.45	0.655	Toplam	304.887	572			
İslami İlimler Fak.	75	3.32	0.804						
Toplam	573	3.45	0.730						
Sporla Yaşama									
Fakülte	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Eğitim Fakültesi	113	3.31	0.730	Gruplar arası	3.738	5	0,775	1,501	0,187
Edebiyat Fakültesi	101	3.38	0.741						
Fen Fakültesi	48	3.50	0.803	Gruplar içi	292.722	567	0,516		
Orman Fakültesi	40	3.28	0.780						
İktisadi ve İdari	196	3.34	0.651	Toplam	296.567	572			
İslami İlimler Fak.	75	3.17	0.746						
Toplam	573	3.33	0.720						
Aktif Spor Yapma									
Fakülte	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Eğitim Fakültesi	113	3.14	0.799	Gruplar arası	6.211	5	1,242	2,095	0,064
Edebiyat Fakültesi	101	3.18	0.834						
Fen Fakültesi	48	3.32	0.704	Gruplar içi	336.142	567	0,593		
Orman Fakültesi	40	3.00	0.806						
İktisadi ve İdari	196	3.11	0.711	Toplam	342.353	572			
İslami İlimler Fak.	75	2.91	0.801						
Toplam	573	3.11	0.773						

p<0,05

Tablo 4’de anova testi sonuçlarına göre Bartın Üniversitesi Fakülte öğrencilerinin spora yönelik tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar ile fakülte değişkeni arasında istatistikî olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere göre spora ilgi duyma, [F=1.125, p>0.346] toplam puan ortalamalarına bakıldığında ($\bar{X}$ =3.45) iyi düzeyde iken, öğrencilerin sporla yaşama, [F=1.501, p>0.187] ve aktif spor yapma,

[F=2.095, p>0.064] toplam puan ortalamalarına bakıldığında ise (X=3.33), (X=3.11) orta düzeyde oldukları söylenebilir.

Tablo 5. Spora yönelik tutum ölçeği alt boyut puanlarının öğrenim görünen sınıf değişkenine göre yapılan Anova testi sonuçları

Spora İlgili Duyma				Anova Sonuçları					
Sınıf Değişkeni	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
1. Sınıf	100	3.44	0.863	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	0.029	3	0,010	0,018	0,997
2. Sınıf	173	3.45	0.672						
3. Sınıf	222	3.44	0.714		304.857	569	0,536		
4. Sınıf	78	3.46	0.724		304.887	572			
Toplam	573	3.45	0.730						
Sporla Yaşama									
Sınıf Değişkeni	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
1. Sınıf	100	3.37	0.801	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	0.594	3	0,198	0,380	0,767
2. Sınıf	173	3.36	0.666						
3. Sınıf	222	3.29	0.726		296.004	569	0,520		
4. Sınıf	78	3.32	0.712		296.597	572			
Toplam	573	3.33	0.720						
Aktif Spor Yapma									
Sınıf Değişkeni	n	$\bar{x}$	ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
1. Sınıf	100	3.17	0.894	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.074	3	0,358	0,597	0,617
2. Sınıf	173	3.14	0.714						
3. Sınıf	222	3.06	0.784		341.279	569	0,600		
4. Sınıf	78	3.13	0.705		342.353	572			
Toplam	573	3.11	0.773						

p<0,05

Tablo 5’de anova testi sonuçlarına göre Bartın Üniversitesi Fakülte öğrencilerinin spora yönelik tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar ile sınıf değişkeni arasında istatistikî olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre spora ilgi duyma, [F=0.018, p>0.997] toplam puan ortalamalarına bakıldığında (X=3.45) iyi düzeyde. Yine öğrencilerin sporla yaşama, [F=0.380, p>0.767] ve aktif spor yapma, [F=0.597, p>0.617]

toplam puan ortalamalarına bakıldığında ise ($X=3.33$), ($X=3.11$) orta düzeyde oldukları söylenebilir.

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırmaya katılan Bartın Üniversitesi Fakülte öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre spor yönelik tutum alt boyut puanlarına bakıldığında (Tablo 2). Erkek öğrencilerin Spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri, kız öğrencilere oranla daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Alan yazıda yapılan bazı çalışmalar bu analiz sonucunu destekler şekildedir.

Singh ve Devi (2013) tarafından Hindistan'da Manipur'da 180 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan araştırmada, araştırmaya katılanların spor branşlarına ve oyunsal aktivitelere karşı olumlu tutum gösterdikleri bununla birlikte erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla oyunsal aktivitelere ve spor branşlarına karşı daha olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Türkmen vd., (2016) tarafından Bartın üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğrencilerine yönelik yapılan spor tutumu çalışmasında öğrencilerin cinsiyet ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık görülmektedir. Bu farklılık erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla daha yüksek tutum göstermektedir. Tomik vd., (2012) tarafından Polonya'da 2704 öğrenci üzerinde yapmış oldukları çalışmada erkek katılımcıların kadın katılımcılara oranla beden eğitimi ve spora karşı daha yüksek tutum gösterdikleri fark edilmiştir. Kangalgil vd., (2006) tarafından yapılan çalışmada lise öğrencilerinin, beden eğitimi ve spora yönelik tutum puanları ortalamaları yüksek olmakla beraber erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak yapılan bazı çalışmalarda ise performans amacı gütmeyen fiziksel etkinliklere karşı kızların daha olumlu tutum gösterdiği ortaya konulmuştur.

Fakülte öğrencilerinin yaş değişkenine göre spora yönelik tutum alt boyut puanlarına bakıldığında (Tablo 3) öğrencilerin yaş grupları ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır. Bu sonucu destekler nitelikte Kangalgil vd., (2006) tarafından yapılan çalışmada ise öğrencilerin yaşları büyüdükçe beden eğitimi ve spora karşı tutum puanlarının arttığı gözlenmiştir. Ancak bu çalışmada örneklem kapsamında yer alan öğrencilerin hazırlık sınıfına devam etmeleri nedeniyle yaş aralığı 18-22 yaş arasındadır. Öğrencilerinin yaşlarının birbirine çok yakın olması nedeniyle herhangi bir farklılık gözlenmemiş olabileceği düşünülmektedir. Türkmen vd., (2016) tarafından Bartın üniversitesi İslami İlimler Fakültesi öğrencilerine yönelik yapılan spor tutumu çalışmasında öğrencilerin yaş ile spora yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık görülmemektedir. Tatar ve Kuru'nun (2009) 20-40 yaş arası çalışan ve çalışmayan kadınların spor yapmalarını etkileyen bazı faktörlerin incelenmesi (Sivas il merkezi örneği) çalışmasında Araştırmaya katılan kadınların spor yapmalarında yaş önemli bir faktör değildir ($p>0.05$) şeklindedir.

Fakülte öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülte değişkenine göre spora yönelik tutum alt boyut puanlarına bakıldığında (Tablo 4) öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır.

Fakülte öğrencilerinin sınıf düzeyi değişkenine göre spora yönelik tutum alt boyut puanlarına bakıldığında (Tablo 5) öğrencilerin sınıf düzeyi ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri arasında anlamlı farklılığın olmadığı anlaşılmaktadır. Hergüner ve Yaman (1997), "Sporun Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi "adlı yayımlanmış oldukları makalede, sporun üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerine etkisinin olmadığını belirlemiştir. Araştırmada bölümler arası, **sınıflar arası**, medeni durum, anne babanın öğrenim durumu, sosyal etkinlikleri, ailedeki kişi sayısı ve gelir durumu bakımından karşılaştırmalar yapılmış olup, anlamlı bir fark bulunamamıştır. Kızılyalı (2014) tarafından Ankara Üniversitesi öğrencilerinin kadınların spor etkinliklerine katılımlarına ilişkin görüşlerin belirlenmesi çalışması bu durumu destekler niteliktedir. Kızılyalı'nın çalışmasında Sınıf değişkenine göre ölçeğin genelinden alınan toplam puanların ortalamalarına bakıldığında Hazırlık Sınıflarında ve

4. Sınıfta okuyan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Katılımcıların sınıf değişkenine göre ölçekte verilen ifadelere yönelik genel tutumları ise olumludur.

Sonuç olarak Bartın Üniversitesi Fakülte öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeylerine bakılarak tutumları hakkında sonuca varılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgileri ile ölçeklerden aldıkları puanlara göre farklılığın olup olmadığını belirlemeye yönelik testlerde öğrencilerin “yaş”, “Fakülte ve “Sınıf” değişkenleri ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyleri arasında istatistikî olarak anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır. Buna karşın öğrencilerin “cinsiyet” değişkeni ile spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma düzeyi arasında istatistikî olarak anlamlı farklılıklara rastlanılmıştır. Bu sonuçlarla birlikte öğrencilerin spor yönelik tutumlarını şöyle ifade edebiliriz; spora ilgi duyma tutumları iyi düzeydeyken, sporla yaşama ve aktif spor yapma tutumları orta düzeyde olduğu, genel anlamda ise öğrencilerin spora yönelik tutumlarının yüksek seviyede olduğu söylenebilir. Başka üniversitelerde benzer çalışmalar yaparak, ülke için önemli potansiyele sahip gençlerin spora olan tutumlarının ne düzeyde olduğu belirlenmelidir. Böylelikle gelecekte ülke sporunun inşasında ve hedeflenen seviyelere taşınmasında söz sahibi olacak gençlere yönelik projeler hazırlanması için gerekli verilerin derlenmesi açısından bu tür çalışmaların çeşitliliğine önem verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Balcı, A. (2009). *İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlık ve İlgileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Bayhan, P. (2009). *İlköğretim Okulları Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Mesleğine Yönelik Tutumları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Geray, H. (2004). *Toplumsal araştırmalarda nicel ve nitel yöntemlere giriş*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Hergüner, G., Yaman, Ö. G. M. (1997). Sporun üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeylerine etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 95-1001.
- İnceoğlu, M. (1993). *Tutum algı iletişim*, I. Baskı, Ankara: Verso Yayıncılık,
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni insan ve insanlar*, 10. Baskı, İstanbul: Evrim Basım Yayım ve Dağıtım Yayıncılık.
- Kangalgil, M., Hünük D., Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Kat, H. (2009). Bireysel sporcularla takım sporcularının stres düzeyleri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırılması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Kızılyallı, M. (2012) . *Ankara Üniversitesi Öğrencilerinin Kadınların Spor Etkinliklerine Katılımlarına İlişkin Görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ankara.

- Singh, R.K.C., Devi, K.S. (2013). Attitude of higher secondary level student towards games and sports. *International Journal of Physical Education, Fitness and Sports*. 2(4), 80-85.
- Solmaz, B., Aydın, B. O. (2012). Popüler kültür ve spor merkezlerine yönelik bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1(4), 67-82.
- Şentürk, H. E. (2012). Spora yönelik tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenirliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- Tatar, N., Kuru, M. (2009). Açıklamalı yöntemlere karşı araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımı: ilköğretim öğrencilerinin Fen Bilgisi dersine yönelik tutumlarına etkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 153-165.
- Tavşancıl, E. (2005). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi, 2.Baskı, Ankara: Nobel Yayınları.
- Tomik, R., Olex-Zarychta, D., Mynarski, W. (2012). Social values of sport participation and their significance for youth attitudes towards physical education and sport, *Studies in Physical Culture and Tourism*, 19(2), 99-104.
- Turgut, T., Erden, N. S. (2013). Olumsuz test ifadelerinin iç tutarlılığa ve faktör yapısına etkileri/Effects of negatively phrased test items on internal consistency and factor structure. *Istanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 42(2), 319.
- Türkmen, M., Abdurahimoğlu, Y., Varol, S., Gökdağ, M. (2016). İslami ilimler fakültesi öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği). *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 2(1), 48-59.
- Türkel, Ç. (2010). İlköğretim öğrencilerinin sportif faaliyete katılım düzeyi ile sosyal uyum ve iletişim beceri düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yetim, A. (2014). Sosyoloji ve Spor, Berikan Yayınevi, 6. Baskı, Ankara.